

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Gerard Bieniek (przewodniczący)

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w K.
przy uczestnictwie Spółdzielni Pracy "V(...)" w likwidacji w K. i "K(...)" sp. z o.o. w K.
o wpis w księdze wieczystej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 czerwca 2008 r.,
skargi kasacyjnej uczestnika "K(...)" sp. z o.o. w K. od postanowienia Sądu
Okręgowego w K. z dnia 6 kwietnia 2007 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy wpis hipoteki przymusowej dokonany przez referendarza sądowego, według użytego określenia, zmienił jedynie poprzez wykreślenie zapisu, iż jest ona hipoteką zwykłą i wpisanie, że jest hipoteką kaucyjną.

Sąd Rejonowy ustalił, że w bliżej określonej księdze wieczystej jako użytkownik wieczysty nieruchomości wpisana jest Spółdzielnia Pracy „V(...)” w K. Wnioskodawca, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, do wniosku o wpis hipoteki załączył nieostateczną decyzję z dnia 9 września 2004 r., z której wynika odpowiedzialność Spółdzielni za zobowiązania z tytułu składek do kwoty 615.954,40 zł. Decyzja ta wydana została na podstawie przepisów art. 108 § 1 i art. 112 ustawy z dnia 29.08.1997 r. Ordynacja podatkowa (jedn. tekst: Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.) w związku z art. 31 ustawy

z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2007 r., nr 11, poz. 74 ze zm., dalej: „u.s.u.s.”).

Sąd Rejonowy uznał, że wniosek o wpis hipoteki zasługiwał na uwzględnienie stosownie do art. 626 § 2 k.p.c., przy czym nieostateczna decyzja z dnia 9 września 2004 r. stanowiła podstawę wpisu hipoteki przymusowej, o której mowa w art. 111 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 ze zm.; dalej - u.k.w.h.), to jest hipoteki kaucyjnej.

Zarówno ustalenia Sądu Rejonowego, jak i jego rozważania prawne zostały przez Sąd Okręgowy w K. uznane za prawidłowe, toteż apelacja uczestniczki została postanowieniem tegoż Sądu z dnia 6 kwietnia 2007 r. oddalona. Sąd Okręgowy stwierdził, że w istocie zaskarżonym orzeczeniem Sąd Rejonowy nie dokonał zmiany co do istoty wpisu dokonanego przez referendarza, a jedynie nadał mu treść zgodną z art. 111 u.k.w.h.

Skarga kasacyjna uczestniczki zawiera zarzut naruszenia art. 626^{4,6,8,9}, nadto art. 65, 67, 107 u.k.w.h., i zmierza do uchylecia zaskarżonych wpisów sądów niższej instancji i oddalenia wniosku, bądź przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istota zarzutów skargi kasacyjnej sprowadza się do twierdzenia, że z uwagi na treść wniosku zachodziły przeszkody do wpisu hipoteki przymusowej kaucyjnej, a co za tym idzie, z naruszeniem wskazanych w skardze przepisów doszło do dokonania tego wpisu.

Postępowanie o wpis hipoteki przymusowej, w tym kaucyjnej, odbywa się na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego regulujących postępowanie wieczystoksięgowe (art. 626¹-626¹³), zamieszczonych w księdze dotyczącej postępowania nieprocesowego.

Zgodnie z art. 626⁹ k.p.c. sąd oddala wniosek o wpis, jeżeli brak jest podstaw albo istnieją przeszkody do jego dokonania. Przepis ten rozróżnia między brakiem podstaw do wpisu i przeszkodą do wpisu. Przykładowo, przeszkodą w rozumieniu art. 626⁹ k.p.c. do wpisu hipoteki kaucyjnej byłaby sprzeczność między treścią wniosku i dołączonych do niego dokumentów z treścią księgi wieczystej. Natomiast brak podstaw do wpisu tej hipoteki zachodziłby m.in. wówczas, gdyby do wniosku nie dołączono dokumentu, który mógłby stanowić podstawę wpisu. Podstawą wpisów w księdze wieczystej są odpowiednie dokumenty określone w przepisach ustawy o księgach wieczystych i hipotece (art. 31 i 32, 109,110,111 u.k.w.h.), a także w innych ustawach.

Hipoteka wpisana na podstawie dokumentów w postaci tytułów wykonawczych w rozumieniu art. 110,111 u.k.w.h. ma charakter hipoteki kaucyjnej, ponieważ w chwili wpisu nie wiadomo, czy i w jakiej wysokości wierzytelność istnieje.

Wnioskodawca do wniosku o wpis hipoteki przymusowej dołączył doręczoną dłużnikowi nieostateczną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalającą należność z tytułu składek. Tej treści decyzja stanowiła podstawę do wpisu w księdze wieczystej hipoteki przymusowej kaucyjnej (por. art. 26 ust. 3 u.s.u.s. oraz art. 111 u.k.w.h.). Wbrew więc stanowisku skarżącej nie zachodziła przeszkoda, w rozumieniu art. 626⁹ k.p.c., do wpisu tego rodzaju hipoteki. Sąd Rejonowy władny był zatem do nadania wpisowi dokonанemu przez referendarza sądowego treści odpowiadającej art. 111 u.k.w.h. przez dookreślenie, że wpisana hipoteka ma charakter hipoteki kaucyjnej. Oznacza to, że Sąd Okręgowy oddalając apelację skarżącej nie naruszył wymienionych w skardze kasacyjnej przepisów.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w wyroku.